

М Е Т О Д И К А
за определяне размера на обезщетенията за
неимуществени и имуществени вреди вследствие телесно увреждане или
смърт причинени от ПТП

Методиката е разработена на основание изискванията на чл. 21 ал. 3 от Наредба №49/16.10.2014 г. за задължителното застраховане по чл. 249, т.1 и 2 от Кодекса за застраховането и за методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на МПС.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Предназначение на Методиката

Създаване на вътрешни правила за уреждане на предявени към „ДЗИ-Общо застраховане“ ЕАД /Дружеството/ претенции и определяне на размера на дължимото обезщетение за претърпени неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт при пътно-транспортно произшествие по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

2. Цели на Методиката

- осигуряване на оптимално бързо и ефективно разглеждане на исканията към Дружеството за обезщетение на неимуществени и имуществени вреди по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.
- определяне на обезщетение, съответстващо на закона и установените от съдебната практика критерии за справедливост;
- утвърждаване на принципа за доброволно уреждане на претенциите;

3. Принципи на действие на Методиката:

- прилагане на единна дружествена политика при определяне на обезщетенията за неимуществени и имуществени вреди по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите

- включване и използване на най-добрите съдебни практики, свързани с определяне на обезщетенията;
- гарантиране на независимост при вземане на решенията;

4. Приложение на Методиката

Настоящата Методика е предназначена за определяне на обезщетения по Задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, уредена в Глава XIV от Кодекса на застраховането /чл. 257 - чл.275/.

Методиката се прилага за случаи на ПТП, настъпили по вина на водач или собственик на МПС, чиято гражданска отговорност е застрахована в „ДЗИ-Общо застраховане“ ЕАД, като пострадалите са физически лица, различни от водача/собственика.

Методиката се използва за определяне на обезщетения за неимуществени вреди и свързаните с тях имуществени вреди и пропуснати ползи, пряк и непосредствен резултат от увреждането.

5. Определения

За целите на настоящата Методика и съобразно разпоредбите на Кодекса на застраховането и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, използваните в документа понятия имат следното значение:

Неимуществени вреди - съвкупността от претърпени от увреденото лице болки и страдания вследствие телесни увреждания и/или негативни емоционални и психически изживявания в резултат на смъртта на пострадалото лице;

Имуществени вреди - разликата в имущественото състояние на пострадалия преди и след ПТП, като резултат от пряка причинно-следствена връзка между събитието и вредата;

Пропуснати ползи - доказано неосъществено сигурно увеличаване на имущественото състояние на пострадалия, което не е настъпило единствено поради възникналото ПТП.

Пострадал - по смисъла на чл. 265 ал. 1 от КЗ, пострадал е лице, починало или претърпяло телесни увреждания, причинени от моторни превозни средства.

Увредено лице - по смисъла на чл. 265 ал. 2 от КЗ, увредено лице е лицето /включително пострадалият/, което има право на обезщетение за вреди, причинени от моторни превозни средства.

Застрахователно обезщетение при неимуществени вреди - предназначено е да компенсират пострадалия/увреденото лице за вреди, които реално нямат паричен еквивалент.

Размер на обезщетението при неимуществени вреди - размер, който в най-голяма степен, съобразно наложените от съдебната практика критерии и в рамките на

установения от КЗ лимит, да обезщети пострадалия/увреденото лице за претърпените вреди.

Застраховано лице - по смисъла на чл. 257 ал. 2 от КЗ застраховано лице е собственикът на моторното превозно средство, за което има валидно сключен застрахователен договор, както и всяко друго лице, което ползва моторното превозно средство на законно основание.

6. Орган за определяне на обезщетенията - Застрахователно-експертна комисия

Дружеството, в съответствие с разпоредбите на чл. 273, ал. 1 от Кодекса за застраховането, създава Застрахователно-експертна комисия (ЗЕК), която разглежда претенциите за обезщетение за неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт и определя дължимото застрахователно обезщетение.

Застрахователно-експертната комисия при „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД се назначава със заповед на изпълнителните директори на дружеството и е в състав Председател и Членове: юрист(и), доверен лекар, експерт неимуществени щети.

ЗЕК разглежда всички претенции, предявени пред застрахователя и определя обезщетения за вреди и пропуснати ползи, които представляват пряк резултат от ПТП и са причинени виновно от водачи на МПС, чиято гражданска отговорност е застрахована от „ДЗИ-Общо застраховане“ЕАД в съответствие с разпоредбите на действащото законодателство.

При определянето на размера на обезщетението всеки отделен случай се разглежда на база индивидуалните обстоятелства и факти и доказателствата, приложени към преписката.

II. ОПРЕДЕЛЯНЕ РАЗМЕРА НА ОБЕЗЩЕТЕНИЯТА

1. Принципи на определяне:

При определяне на обезщетението за неимуществени вреди се вземат предвид всички обстоятелства относно събитието, и всички други факти, свързани с настъпването на вредата и имащи значение за размера на обезщетението.

Обезщетението за неимуществени вреди се определя по справедливост, в съответствие с актуалната съдебна и застрахователна практика, към датата на настъпване на застрахователното събитие.

2. Приложими правила и срок за уреждане на претенциите:

Настоящата Методика за определяне на размера на обезщетенията се прилага в процеса на уреждане на претенциите по доброволен ред, подчинен на Вътрешните правила за дейността по уреждане на претенции по застрахователни договори по чл. 104 от Кодекса на застраховането /приети от Управителния съвет на Дружеството с Протокол №18/2006 година, изменени и допълнени с протокол №

25/2006 година, публикувани на Интернет страницата на „ДЗИ-Общо застраховане“ ЕАД – www.dzi.bg.

Срокът за определяне на обезщетението по преписки, предявени по доброволен ред е петнадесет дни от датата на която е представен последният документ по претенцията, но не по-късно от три месеца от дата на предявяване на претенцията.

3. Определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди при телесни увреждания:

Размерът на обезщетенията за неимуществени вреди вследствие претърпени телесни увреждания се определят следвайки описаните по-горе принципи, след отчитане на характера и степента на уврежданията, обстоятелства отразени в представените по преписката документи и съобразно резултатите от извършен медицински преглед (в случай, че такъв е необходим).

Степента на уврежданията се определят съгласно легалните дефиниции на чл.128, 129 и 130 от Наказателния кодекс за лека, тежка и средна телесна повреда

За прецизиране на уврежданията се използва категоризацията на основните видове травматични увреди /Таблица – Приложение №1 към Методиката/ и/или процентът на загуба на работоспособност/инвалидност .

При определяне размера на обезщетението, задължително се вземат предвид следните обстоятелства и факти:

3.1. характер и степен на уврежданията;

3.2. интензитет и продължителност на търпените физически болки и страдания, брой на телесните повреди;

3.3. протичане на оздравителния процес – продължителност и брой на престои в болнични заведения, извършени операции, проведени процедури, предстоящи в бъдеще нови медицински интервенции ;

3.4. период на оздравителния процес (срок на лечение); възможност за пълно възстановяване от травмата; време за възстановяване;

3.5. усложнения вследствие на уврежданията; възможност за бъдещо влошаване на състоянието (по лекарска преценка);

3.6. остатъчни негативни последици от уврежданията; белези, загрозявания, осакатяване, необходимост от спазване на специален режим на живот и др.;

3.7. общо физическо състояние на пострадалия към момента на увреждането и установените предходни заболявания

3.8. наличие и процент на временна или трайна загуба на работоспособност, инвалидност;

3.9. възможност на пострадалия да се справя без чужда помощ или необходимостта от такава;

3.10. професия на пострадалото лице и възможност след събитието отново да работи по професията си;

3.11. начина на живот на пострадалия преди и след ПТП;

3.12. причинените морални и психически страдания;

3.13. социално -икономическите условия в страната;

3.14. съдебната практика при подобни случаи;

3.15. наличието на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия;

3.16. брой на лицата имащи право на обезщетение с оглед наличието на нормативно определени лимити на отговорност.

В случай, че лицето, претърпяло телесни наранявания, откаже лечение, не спазва лекарските предписания и процедури в рамките на оздравителния процес, не е извършило предписаните рехабилитации, сумата за обезщетение се редуцира.

4. Определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди при смърт:

Кръгът на лицата, имащи право на обезщетение за претърпени неимуществени вреди при смърт се определя съгласно задължителната съдебна практика - Постановление №4/25.05.1961 г., Постановление №5/24.11.1969 г., Постановление №4/30.11.1984 г. на Пленум на ВС на НРБ.

Право на обезщетение имат наследниците на починалия – низходящи и възходящи от първи род /родители и деца/, както и съпруг/съпруга.

При определяне на размера на обезщетението при смърт се вземат предвид:

4.1. отношенията между загиналия при ПТП и претендиращите обезщетения правоимащи лица - родствена връзка с наследодателя, в какво качество наследника претендира обезщетение (майка, баща, съпруг/съпруга, дете);

4.2. живеещи в едно домакинство с починалия или не;

4.3. наличието на финансова и/или друга зависимост между тях;

4.4. степента на емоционална връзка;

4.5. възраст на починалия и неговите наследници – пълнолетни, непълнолетни, малолетни;

4.6. наличието на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на починалия;

4.7. брой на лицата, имащи право на обезщетение с оглед наличието на нормативно определени лимити на отговорност;

4.8. съдебна практика към датата на настъпване на събитието;

5. Определяне на размера за обезщетение за имуществени вреди и пропуснати ползи във връзка с претърпени телесни увреждания и смърт:

Размерът на обезщетението за имуществени вреди се определя с разходно-оправдателни документи за реалното им извършване и след установяване на причинно-следствената връзка с произшествието.

6. Изключения:

Застрахователят не изплаща обезщетения, когато:

6.1. Претенцията е неоснователна:

- липсва на пряка и непосредствена причинно-следствена връзка между вредата и конкретното събитие/ПТП
- липсва виновно и противоправно поведение от страна на застрахованото лице.
- когато от представените документи, става ясно, че реално липсва вреда.

6.2. В случаите, изчерпателно посочени в чл. 268 от Кодекса за застраховане.

III. ТАБЛИЦА НА ОСНОВНИТЕ ТИПОВЕ ТЕЛЕСНИ УВРЕЖДАНИЯ

No.	Основни типове телесни увреждания
Категория "Глава":	
1.1	Мозъчно сътресение /без загуба на съзнание/
1.2	Мозъчно сътресение /със загуба на съзнание/
2.1	Фрактура на черепа /свод/
2.2	Фрактура на черепа /основа/
3	Контузия на мозъка
4	Вътречерепни хематоми
5	Тежки черепно мозъчни травми
Травми на лицето и челюстите	
1.1	Разместване на челюст /изкълчване/
1.2	Фрактура на челюст
1.3	Загуба на млечен зъб
1.4	Счупен зъб
1.5	Загуба на зъб
2.1	Травми на очите с частична загуба на зрение
2.2	Травма на очите с пълна загуба на зрение /слепота/
3.1	Частична загуба на слух

3.2	Пълна загуба на слух /глухота/
Категория "Ръце"	
4	Травма на ръка (АМПУТАЦИЯ на част от пръст и цяла ръка).
4.1	Загуба (ампутация) на двете ръце
4.2	Загуба (ампутация) на двете ръце (от китката надолу).
4.3	Загуба (ампутация) на една ръка (над лакътя).
4.4	Загуба (ампутация) на една ръка (под лакътя).
4.5	Загуба на палец.
4.6	Загуба на показалец или среден пръст.
4.7	Загуба на кутре
5	Лакът; от лакътя до китката; лъчева кост; лакътна кост.
5.1	Наранявания
5.2	Разместване на лакът; от лакътя до китката; лъчева кост; лакътна кост.
5.3	Фрактура на лакът; от лакътя до китката; лъчева кост; лакътна кост.
6	Китка
6.1	Наранявания
6.2	Разместване на китка
6.3	Фрактура на китка
7	Ръка
7.1	Наранявания
7.2	Фрактура на ръка (на метакарпална кост).
8	Размачкване на тъкан
8.1	Възстановяване на вени, възстановяване на нерви; присаждане на тъкан
9	Палец и пръсти на ръка
9.1	Разместване на пръст
9.2	Разместване на палец
9.3	Фрактура на пръст
9.4	Фрактура на палец
Категория "Врат, Гръб и Торс"	
10	Рамо, Гръб (раменна кост; лопатка)
10.1	Наранявания
10.2	Разместване на рамо
10.3	Фрактура на раменна кост или кост от горната част на ръката
10.4	Фрактура на ключица
11	Врат и шия
11.1	Наранявания на врат и шия. Възстановяване за незначителен период от време.
11.2	Врат и шия - възстановяване до 12 месеца.
11.3	Врат и шия - възстановяване до 24 месеца.
11.4	Врат и шия, с фрактура на шийни прешлени без разместване.
11.5	Врат и шия, с фрактура на шийни прешлени, с разместване и оперативна намеса.
12	Наранявания на гръбначен стълб /гръбначния мозък/.
12.1	Квадраплегия

12.2	Квадрипареза
12.3	Параплегия /хемиплегия/
12.4	Парапареза /хемипареза/
13	Гръбначен прешлен (включва всички счупвания и размествания на прешлени).
13.1	С фрактура без разместване.
13.2	С фрактура с разместване и оперативна намеса.
14	Ребра и гръдни кости.
14.1	Счупване до 3 ребра
14.2	Счупване над 3 ребра
14.3	Двустранно счупване /гръден капак/ с оперативна намеса или пневматична стабилизация
15	Бял дроб.
15.1	Незначителен период от време.
15.2	Хемопневмоторакс с оперативно намеса
15.3	Контузионен бял дроб.
15.4	Значителен период от време- Остра дихателна недостатъчност с ИБВ.
16	Фрактури на таза
16.1	Прости счупвания
16.2	Сложни счупвания
16.3	Увреди на тазобедрената става
17	Бъбреци
17.1	Контузия или хематурия.
17.2	Разкъсване.
17.3	Пълна загуба на един бъбрек.
18	Черва и храносмилателна система.
18.1	С нараняване на коремен орган
18.2	С отстраняване на коремен орган /далак/
19	Пикочен мехур.
19.1	Контузия на пикочен мехур.
19.2	Уретер.
19.3	Уретер. Загуба на функцията или неговото премахване.
Категория "Крака".	
21	АМПУТАЦИЯ
21.1	Загуба на двата крака.
21.2	Загуба на един крак над коляното.
21.3	Загуба на един крак под коляното.
21.4	Загуба на палец или пръст на крака, различен от палец.
22	Фрактура на бедро, хълбок, ханш и таз
22.1	Без разместване на кости.
22.2	С разместване, без оперативна намеса.
22.3	С оперативна намеса, с поставяне на остеосинтеза.
23	Горна част на крака (бедрена кост).
23.1	Без оперативна намеса.

23.2	С оперативна намеса, с поставяне на остеосинтеза.
24	Коляно
24.1	Фрактура на коляно.
24.2	Значителен период от време с оперативна намеса.
25	Долна част на крака, пищял и малък пищял
25.1	Фрактура на долна част на крака, пищял и малък пищял.
25.2	Без оперативна намеса.
25.3	С оперативна намеса, с поставяне на остеосинтеза.
26	Глезен
26.1	Фрактура на глезен без оперативна намеса.
26.2	Фрактура на глезен с оперативна намеса, с поставяне на остеосинтеза (вкл. Ахилесово сухожилие)
27	Фрактура на ходилото и пръстите на краката
27.1	Голям пръст на крака (палец).
27.2	Без оперативна намеса.
27.3	С оперативна намеса, с поставяне на остеосинтеза.
28	Пръст на крака (различен от палец).
28.1	Без оперативна намеса.
28.2	С оперативна намеса, с поставяне на остеосинтеза.

IV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Методика на „ДЗИ-Общо застраховане“ ЕАД за определяне размера на дължимото обезщетение за неимуществени и имуществени вреди, вследствие на телесно увреждане или смърт причинени от пътно-транспортно произшествие по чл. 21 ал. 3 от Наредба №49/2014 г. за задължителното застраховане по чл. 249, т.1 и 2 от Кодекса за застраховането и за методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства, е приета от Управителния съвет с Протокол № от 22/04.05.2015 г. и влиза в сила от датата на приемането ѝ.